

Lagutskottets yttrande**1976/77: 2 y****över propositionen 1976/77: 104 om avskaffande av förvandlingsstraffet för böter m. m.***Till justitieutskottet*

Sedan justitieutskottet berett lagutskottet tillfälle att yttra sig över propositionen 1976/77: 104 om avskaffande av förvandlingsstraffet för böter m. m. såvitt den avser frågor inom lagutskottets beredningsområde får lagutskottet anföra följande.

I propositionen föreslås att förvandlingsstraffet för böter och viten avskaffas. För att motverka att detta leder till en lägre betalningsfrekvens föreslås att bötes- och vitesfordringar skall jämföras med skattefordringar inte endast som f. n. vid gemensam utmätning utan även vid konkurs och införsel. Vid konkurs föreslås böter och viten därvid få samma rätt som tillkommer oprioriterade skatter och avgifter. Vad gäller själva indrivningsförfarandet föreslås framför allt tre viktiga förändringar i syfte att stärka bötesindrivningens effektivitet. För det första förlängs preskriptionstiden för böter och viten från f. n. tre år till fem år. Genom en sådan förlängning av verkställigheten ges möjlighet att upprätta längre avbetalningsplaner, vilket i vissa fall torde kunna leda till bättre indrivningsresultat. För det andra införs en rätt för kronofogdemyndighet att för indrivande av bötesfordran ansöka att den böt-fälde skall försättas i konkurs. För det tredje slopas de för bötesindrivning gällande särskilda reglerna om att viss egendom skall undantas från utmätning (beneficium). I stället skall de allmänna beneficiereg-lerna gälla.

Utskottet vill till en början erinra om att det sedan länge bedrivits ett omfattande reformarbete på exekutionsrättens område. År 1973 lade sålunda lagberedningen fram förslag till en ny utsökningsbalk (SOU 1973: 22). Regeringen har aviserat att en proposition på grundval av lagberedningens betänkande kommer att föreläggas riksdagen. Enligt vad utskottet inhämtat kan ett förslag till utsökningsbalk beräknas bli remitterat till lagrådet under hösten 1977. Mot bakgrund härav kan det sättas i fråga om det är lämpligt att nu anta ändringar i gällande regler om bötesindrivning. Enligt utskottets mening måste det emellertid anses riktigt att frågan om effektivare bötesindrivning kommer under bedömning i samband med frågan om förvandlingsstraffets avskaffande. Utskottet vill dock framhålla att de föreslagna nya reglerna om bötesverkställighet sannolikt kommer att behöva ses över i samband med införandet av en ny utsökningsbalk.

Under senare år har de vanliga fordringsägarnas ställning till viss del

försämrats genom den utbyggnad som skett av de särskilda förmånsrätterna. Framför allt har som en följd av det arbetsrättsliga reformarbetet det s. k. löneprivilegiet vidgats. I dagarna har riksdagen förelagts förslag till en ytterligare utökning av löneprivilegiet. Förslaget är en följd av det samtidigt framlagda förslaget till ny semesterlag (prop. 1976/77: 90). Det nu föreliggande förslaget till en effektivare bötesverkställighet innebär att vanliga fordringsägares möjlighet att erhålla betalning av den bötfällda ytterligare minskar. En sådan effekt av förslaget inger mot bakgrund av det anförda i och för sig betänkligheter. Utskottet anser likväl att de skäl som i propositionen anförts för att göra verkställigheten av bötesstraff effektivare är så starka att de negativa effekter som förslaget för med sig för de vanliga fordringsägarna får accepteras. Utskottet tillstyrker därför förslaget att ge bötes- och vitesfordringar en bättre förmånsrätt än de f. n. har.

Propositionen i övrigt föranleder från de synpunkter som utskottet har att beakta inga särskilda uttalanden.

Stockholm den 21 april 1977

På lagutskottets vägnar
IVAN SVANSTRÖM

Närvarande: herrar Svanström (c), Andersson i Södertälje (s), Olsson i Timrå (s), Ekinge (fp), Andersson i Gamleby (s), Olsson i Sundsvall (c), Gillström (s), fru Lindquist (m), herrar Konradsson (s), Andréasson (s), fru Karlsson (c), herrar Silfverstrand (s), Ollén (m), Eriksson i Ulfaby (c)* och fru Odelsparr (c)*.

* Ej närvarande vid yttrandets justering.